

POSTANOWIENIE

15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 15 września 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Spółdzielni [...] w W.

przeciwko M. M.

o zapłatę,

na skutek skargi M. M.

o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie

z 29 lipca 2021 r., I C 4316/20,

1) odrzuca skargę;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 467 (czterysta sześćdziesiąt siedem) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanej odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

[PG]

UZASADNIENIE

Pozwana M. M. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie z 29 lipca 2021 r. (sygn. akt I C 4316/20).

Skargę oparła na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego, to jest: art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 w zw. z art. 148¹ § 1 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i niepominięcie przez sąd niekonstytucyjnego przepisu niższego rzędu (proceduralnego), a w konsekwencji naruszenie konstytucyjnego prawa strony do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy. W rezultacie powyższy wyrok Sądu Rejonowego pozwana zaskarżyła w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. wprowadza sześć koniecznych elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zgodnie z tym przepisem skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać: oznaczenie orzeczenia, od którego została wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części; przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne; uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy; wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe; wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem.

Wymagania skargi wymienione wyczerpująco w art. 424⁵ § 1 k.p.c. mają charakter konstrukcyjny i powinny być spełnione kumulatywnie. To oznacza, że skarga niespełniająca któregokolwiek z nich jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków i podlega odrzuceniu bez wzywania do ich usunięcia. Każde z wymagań przewidzianych w art. 424⁵ § 1

k.p.c. - na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę - ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione niezależnie od innych wymagań (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05, niepubl.; z 18 stycznia 2006 r., III CNP 21/05, niepubl.; z 28 lutego 2012 r., I CNP 62/11, niepubl.).

Wniesiona przez pozwaną skarga nie spełniła wymogu uprawdopodobnienia wyrządzenie szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Do spełnienia omawianej przesłanki konieczne jest istnienie szkody w chwili wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, nie jest zatem wystarczające powołanie się w skardze na samo zagrożenie wystąpienia szkody, choćby było ono realne. Taki wniosek wynika z wykładni literalnej powołanego przepisu dokonywanej w związku z art. 424¹ § 1 k.p.c. i art. art. 417¹ § 2 k.c., w których ustawodawca powtórzył zawarty w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. zwrot „została wyrządzona szkoda”. Sformułowanie to świadczy o tym, że skarga przysługuje stronie tylko wtedy, gdy przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem została już stronie wyrządzona szkoda (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 września 2005 r., III CNP 5/05, niepubl., z 4 sierpnia 2009 r., II CNP 43/09, niepubl., z 10 grudnia 2010 r., III CNP 48/10, niepubl., z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141 i z 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 110). Skarżący powinien przy tym przedstawić dowody lub inne środki uwiarygodniające jego twierdzenie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06, niepubl. i z 23 marca 2006 r., IV CNP 23/06, Biul. SN 2006, nr 6, s. 8). Tak rozumianego obowiązku strona skarżąca nie spełniła stwierdzając, że w jej ocenie na skutek wydanego przez Sąd Rejonowy wyroku doznała szkody poprzez powstanie uszczerbku majątkowego w wysokości 400 zł (w innej części skargi (str. 2, pkt V) mowa jest o kwocie 500 zł), gdyż musiała uiścić na rzecz strony powodowej zasądzoną tym rozstrzygnięciem kwotę. W dalszej kolejności pozwana stwierdziła, że gdyby „Sąd działał zgodnie z literą prawa, powództwo musiałoby zostać rozpoznane na posiedzeniu jawnym, a wynik sprawy nie byłby przesądzony”.

Mając na względzie powyższe fakty trzeba podkreślić, iż okoliczność, że wydano orzeczenie niekorzystne dla strony, nieuwzględniające jej żądania lub zajętego w sprawie stanowiska, nie jest równoznaczne z poniesieniem szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. Nieuzyskanie przez stronę w postępowaniu sądowym oczekiwanej ochrony prawnej nie musi prowadzić do powstania uszczerbku majątkowego. Poniesienie takiego uszczerbku w związku z nieuwzględnieniem roszczenia strona powinna wykazać, czego skarżąca nie uczyniła (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 czerwca 2016 r., IV CNP 2/16, niepubl.; z 5 grudnia 2016 r., I CNP 15/16, niepubl.). Poza tym z treści skargi nie wynika dokładnie na poczet jakich jej zobowiązań została przez pozwaną uiszczona wskazana przez nią w skardze kwota. Do skargi została bowiem załączona kopia przelewu kwoty 400 zł na rachunek powódki. Z dokumentu tego wynika, że jest to „Opłata wyrok sygn. akt III K 716/21”. Nie można więc na tej podstawie ustalić nie tylko jakie należności obejmowała ta opłata, ale w ogóle czy miała ona związek z wyrokiem zaskarżonym skargą. Dodać należy, iż zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, szkodą w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., której poniesienie powinno zostać uprawdopodobnione w myśl art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. nie jest zapłata przez stronę kosztów procesu, którymi została obciążona (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 21 lutego 2013 r., III CNP 2/13, niepubl.; z 25 maja 2007 r., III CNP 30/07, niepubl.; z 27 marca 2015 r., I CNP 43/14, niepubl.).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., odrzucił skargę pozwanej rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 1, 1¹, § 3 w zw. z art. 391 § 1, 389²¹ k.p.c.

[PG]

(r.g.)

